

روایتی تکان دهنده از امانتداری حضرت علی

۲۴ خرداد ۱۳۹۳ ساعت ۱۳:۵۱

یک استاد فلسفه و عرفان اسلامی درباره تاثیر امانتداری مسئولان حکومتی بر فرهنگ مردم گفت: رفتار و اخلاق مسئولان و مقامات، مردم را تحت تاثیر قرار می دهد، همانطور که دنیادوستی آنها، مردم را تحت تاثیر قرار داده است.

دکتر سید یحیی یثربی در گفتگویی در مورد اینکه از منظر اسلام امانتداری چه تعریفی دارد؟ گفت: از آنجا که دین اسلام دینی سیاسی و اجتماعی است و از آنجا که امروزه نظام اسلامی برای ما مهمتر از اخلاق فردی است، بزرگترین امانت از نظر قرآن کریم و بنا بر نظر مفسران، امانت مدیریت است که باید آنرا به دست شایستگان سپرد تا به این امانت، خیانت نشود. اگر این امانت در دست شایستگان قرار گیرد، جامعه خوشبخت خواهد شد. چنانکه اگر به دست ناهلان بیفتد، جامعه از هر جهت دچار مشکل می گردد و منظور از امانتداری همین است که به آن امانت، خیانت نشود، یعنی از آن به خوبی پاسداری شود و حق آن ادا گردد و هوی و هوس اشخاص به آن آسیب نزنند.

وی در مورد اینکه ابعاد و وجوه مختلف امانتداری چیست؟ تصریح کرد: امانتداری گاه جنبه فردی و جزئی دارد و گاه جنبه کلی و اجتماعی. اولی مانند مقداری از مال دنیا یا اسناد که یکی در نزد دیگری امانت می گذارد. دومی مانند ریاست یک مؤسسه یا مدیریت یک وزارت خانه یا وکالت مجلس و همانند اینها... امانت گاه مادی است مانند ثروت و دارایی و گاه معنوی است مانند آبروی جامعه و جایگاه جهانی آن.

استاد فلسفه و عرفان اسلامی در مورد اینکه امانتداری یک فرد عادی با یک مسئول و مقام دولتی و حکومتی چه فرقی دارد؟ عنوان کرد: چنانکه گفتیم امانتداری مسئولان و مقامات دولتی، بسیار حساستر و اثرگذارتر از یک امانتداری عادی است. روزی عقیل برادر بزرگ امیرمؤمنان علی (ع) به حضور ایشان آمد و تقاضای مبلغی وام کرد (با توجه به این که زمان خلافت علی(ع) بود و بیت المال در اختیار آن حضرت بود) عقیل گفت به کسی مقروض هستم و وقت ادای آن فرا رسیده است می خواهم قرض خود را ادا کنم. امام فرمود: وام تو چقدر است؟ عقیل مبلغ وام را معین کرد. امام (ع) فرمود: من این اندازه پول ندارم، صبر کن تا جیره ام از بیت المال به دستم برسد آنرا در اختیار تو خواهم گذاشت. عقیل گفت: بیت المال در اختیار توست، باز می آگویی صبر کن تا جیره ام برسد، تازه جیره تو مگر چقدر است؟ اگر همه آنرا به من بدهی، کفایت قرض مرا نمی آکند. امام علی (ع) به عقیل فرمود: پس بیا من و تو هر کدام شمشیری برداریم و به حیره (محللی نزدیک کوفه) برویم و به یکی از بازرگانان آنجا شبیخون بزنیم و اموالش را بگیریم، (و در نتیجه، پولدار می شویم و تو نیز وام خود را می آدهی!) عقیل فریاد زد: وای! یعنی برویم دزدی کنیم؟ امام فرمود:

اگر مال یک نفر را بدزدی، بهتر از آن است که مال عموم را بدزدی. بیت المال، مال عموم مسلمین است، اگر از آن به عنوان منافع خصوصی، زیادت از دیگران برداریم، از اموال عمومی، دزدی شده است. (مناقب آل ابیطالب، ج ۱، ص ۳۷۶؛ بحار الانوار، ج ۴۱، ص ۱۱۳).

این استاد بازنشسته دانشگاه علامه طباطبایی در مورد اینکه چرا با وجود اینکه فرهنگ ما یک فرهنگ دینی است اما امانتداری به عنوان یک خصلت اخلاقی و رفتاری بین افراد به درستی جا نیفتاده است؟ گفت: برای اینکه مسئولان جامعه به عنوان پیشگامان امانتداری این حساسیت را از خود نشان نداده اند تا در مردم اثر بگذارند. اگر دستور حضرت علی(ع) را در شیوه زندگی خود بکار می بستند، بر همگان معلوم می شد که امین هستند. بدیهی است که اخلاق مسئولان و پیشگامان مردم را تحت تأثیر قرار می دهد چنانکه دنیا دوستی آنها، مردم را تحت تأثیر قرار داده است.

این مفسر قرآن کریم در مورد اینکه متخلق شدن افراد جامعه به خصلت امانتداری چه نتایج دارد و چه آسیب هایی از جامعه می زاید؟ هم یادآور شد: امانتداری اساس پیشرفت و سعادت است اگر ناهلان، شغلی را که شایستگی ندارند، نپذیرند و اگر در استفاده از بیت المال و رانت و رشوه به رفاه آشکاری نرسند، بی تردید در اخلاق و رفتار مردم اثر مثبت می گذارند، اما اگر همه در بالای شهر و خانه های گران قیمت بنشینند و ثروت داشته باشند، مردم در امانت داری آنان تردید خواهند داشت. یادآور می شوم که ثروت مسئولان نه با تجارت قابل توجیه است و نه با هدیه گرفتن، زیرا تجارت و هدیه آنان نیز تحت تأثیر جایگاه آنان قرار می گیرد.

بیشتری در مورد اینکه امسال که سال فرهنگ نامیده شده چگونه می توان فرهنگ امانتداری را در جامعه نهادینه کرد؟ هم بیان کرد: اگر بخواهیم این کار را انجام دهیم راه و روش آن بسیار روشن است و خائنان را به آسانی می توان شناخت. اگر بخواهیم در چند دقیقه می توانیم خائنان و دزدان کلان را شناسایی و دستگیر کنیم و دست شان را به عنوان دزد اصلی جامعه، ببریم، چنانکه حضرت علی(ع) گفت: «اگر دخترم این گردن بند را به امانت نگرفته بود، دستش را می بریدم» و چنانکه علی(ع) فرمود: «به خدا سوگند اگر حسن و حسین هم به بیت المال دست درازی می کردند، بی ملاحظه همانند دیگران به آنان حد می زدم و مال را از دستشان می گرفتم.»

منبع: مهر

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۷۱۳۳/علی-حضرت-امانتداری-دهنده-تکاز-روایتی>